

РАДИЛА САМ У ПАРТИЗАНСКОЈ ТКАЧНИЦИ

Сутрадан по ослобођењу Ужица један друг је дошао са списком радника Ткачнице и позвао ме да идем на посао те сам својим потпином примила овај позив. Рекао ми је да ме другови и управа Ткачнице зову на посао. Истог дана отишла сам у фабрику где су се скупили (и остали радници. Један друг у униформи, чијег се имена не сећам, одржао нам је краћи говор у којем је истакао насталу ситуацију и какве су све потребе партизана и апеловао на све нас да наставимо нормално посао и да радимо савесно како би се што више изаткало платна и другог за партизанске борце. Даље нам је рекао да сутрадан сви који хоће могу слободно долазити и радити у фабрици. Сутрадан око пола седам часова дошла сам на посао, скупили се сви у чекаоници. Цвета Дабић је по списку прозивала и прозвати су одлазили у своја одељења на рад, Ово је чињено из предострожности да не би у фабрику могао ући неко који би могао саботирати. Пред самим вратима била је једна стражарска кућица у којој је био стражар, а такође стража се налазила и око целог предузећа. Ја сам радила тада на разбојима, који су ткали фланеле за веш, зефире, марамиче, пешкире и платно за завоје.

Ткачко одељење је радило само у једној смени. Радно време је било 8 часова. Изаткано платно је даље ишло на штиркање и пеглање а затим у магацин. Колико се сећам после 15 дана из Чачка (тако сам чула) дотерана је извесна количина текстила и смештена у фабрички магацин. Ја сам је лично видела. Хтела сам од ове робе да купим себи за хаљину зашто сам се обратила Цвети Дабић и замолила је да ми остави. Кад сам други дан отишла код ње да узмем платно, она ми је рекла да ту више нема ништа и да је то све склоњено због опасности од бомбардовања. Не знам где је та роба оклањана. Један део робе дават је женама по кућама да шију веш за партизана и ја сам лично ову робу разносила.

Поред редовног рада у фабрици жене које су хтеле остајале су преко времена и прале вуну која је сушена у сушари фабрике. Одатле смо вуну разносиле по кућама где се вршило предење, а затим плетење чарапа, рукавица, цемпера и шалова за партизана. Плеле су и саме раднице фабрике. Радило се и дању и ноћу. Ради

тбга см!0 домаћицама које нису имале осветљење давали гас и дрва за огрев. Ја лично сам Танаски Марковић у Коштици однела кило гаса и дрва. Исто сам давала и неким другим женама.

За раднице ове Ткачнице потребан је хлеб, који смо куповали у самој фабрици по нижим ценама, а осталу храну добијали смо у кујни градског народно-ослободилачког одбора, која је била смештена у Ћенића кафани. Овде смо примали само ручак, Плату смо редовно примали и, колико се сећам, исплаћивали су нам петнаестодневно. Није ми познато да је било ма какво повећање плата.

29. новембра дошли смо нормално на посао. Тога дана управа нам је саопштила да ће се Немци поново вратити у Ужице и да се сви морају повући и негде склонити. Ко није имао где да се склони управа је организовала пребацивање камионима у правцу златиборског пута. Знам да је један камион омладине био пун код Кремића у коме се налазио и мој син. Позвала оам га да иде кући где је остала његова млађа сестра, а он ми је рекао да су свој омладини окупљеној у Соколани рекли да ће их заједно пребацити камионима и скло^нити. Њега сам одвела кући, а остали су остали у камиону сви. Сећам се да су штампани леци мањег формата којим је позивано грађанство да се повлачи. Ја сам добила од једног друга неке књижице на којима је писало „победа је наша“ и којима је позиван народ иа организовану борбу. Задатак ми је био да ове књижице растури по селу. Давала сам неким сељацима у које сам имала поверења а већину сам растурила по путу на истакнутим местима (браницима). Ових књижица сам добила свега 6 комада. Једну књижицу сам оставила у кући Николића Милуна, у Дрежнику, код кога сам се ја склонила са децом и била 15 дана.

Знам да су пред повлачење ноћу робу из Ткачнице неку⁷д терали. Али ово нисам могла видети јер се то све обављало тајно.

Рајка НИКОЛШК